XVIII-ik évfolyam. 27-ik szám. Kőszeg, 1898. julius 3-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt — 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, **Feigl Gyula** nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 flr. — Hirdetések nagyság szerint.

Julius elsejével a Kőszeg és Vidéké-re uj előfizetést nyitott a kiadóhivatal. A holt szezon beálltával is iparkodni fogunk, hogy a társadalmi életről hetenkint kimeritő, gyors és hü tudósitásokat közöljünk. Előfizetni bármely naptól fogva lehet negyedévre 1 frttal.

Felkérjük igen tisztelt előfizetőinket, hogy a prenumerácziót mielőbb megujitani kegyeskedjenek, hogy a lap szétküldésében ne álljon be akadály. Hátralékos előfizetőinket is kérjük tartozásuk lerovására.

Iskolaév végén.

Az utczák élénksége megszünt; az iskolák kapui bezárvák. Szétoszlottak a haza reménységei pihenésre, üdülésre, mert végére értünk a tiz hónapos szorgalmi időnek s vele elérkeztek a deákság aranjuezi napjai.

Hadd élvezze tanuló és tanító nyugalomban, vigságban az aranyos vakácziót, hogy ujult erővel és buzgalommal folytathassa ismét mindegyike munkáját a két hónap mulva megkezdődő uj tanévben. Nekünk azonban engedtessék meg égy kis visszapillantás a végzett munkára és az arról való beszámolásra.

Iskolánk mindegyikében ez évben is sikeresen folyt a tanítás s nem láttuk hiányát sehol sem a tanításnak, sem a nevelésnek. Tanár és tanító, nemkülönben az ifjuság szépen megfelelt kitüzött feladatának, amiről mindenki meggyőződhetett, aki az évzáró vizsgálatokat végighallgatta, vagy a közrebocsátott értesítőkbe beletekintett. Különösen hangsulyoznunk kell azt az eredményt, melyet elemi népiskoláink a magyar nyelv tanítása körül kifejtettek és évről-évre mind nagyobb sikerrel folytatnak.

Ritka ez iskolákban már a német szó. Minden tantárgyat, kivéve egy kis német nyelvtant, magyarul tanítanak és tanulnak. Igy azután érthető, hogy a még 20 év előtti állapot mennyire megváltozott; mennyire érezhető az édes hazai, a zengzetes magyar nyelvben való haladás. Ott az iskolában megrakták hozzá az alapot s megadták a módot, hogy az életben folyton építhessünk. A gyenge gyermeki szív befogadja a magyar szellemet és tova viszi ki az életbe, át a családba, a községi életbe. Ez megnyugtató ránk nézve, akiknek gyermekei elhelyezése évről-évre mind nagyobb gondot okoz, akik azt akarjuk, hogy gyermekeink derék polgárokká és hű hazafiakká válljanak. Köszönet azoknak, akik e megnyugvást szerzik, akiknek érdemük az elért eredmény.

Polgári iskoláink és gimnáziumunk kitüzött czéljuknak, a meghatározott életpályára való előkészítésben szintén nagy kitartással feleltek meg. A tanítás eredménye ez iskolákban kitünő tanerők buzgólkodása mellett elismerésre méltó, hisz a közönség is bepillantást nyert nem egyszer abba a belső életbe, mely ott honol; ismeri a szellemet, mely ott uralkodik.

El lehet mondani, hogy ez iskolákbau a társadalom számára tevékeny embereket nevelnek; hogy a tudományok igazságait megértetik a fogékony emberi lélekkel s abban oly alapot alkotnak, mely a külső élet minden igazságtalansága ellen képes harczolni az örökérvényü eszmék diadaláért. El lehet mondani, hogy tanáraink meg tudják közelíteni azt az ideális álláspontot, hogy a tanuló értelmének megfelelőleg kell alakulnia az előadásnak s az osztályok szerinti létrafokon egyre emelkednie kell a szinvonalnak oly arányban, amint a növendék átlep lassan, észrevétlenül a gyermekkortól a férfias gondolkozás korába. Mert nehéz ám — mi azt elismerjük — az a feladat, mikor pl. a latin nyelv elemeibe kell bevezetni azt a nebulót, akinek agyát még a gyermekjátékok foglalkoztatják. Az ilyen gyermekkel megkedveltetni a tanulást, anuak lelkében felébreszteni a tudás szomjadó vágyát, valóban a legmagasztosabb emberi feladatok egyike, melyre csak az a tanár képes, aki nem fásult, tapló-szívvel, kelletlen kötelességtudással jár el az iskolába, hanem a nemes hivatás iránt való lelkesedéssel, egy apostoli küldetés megoldását óhajtó buzgósággal . . . .

A mi tanáraink — ezt büszkeséggel valljuk — feladatukat, az egységes nemzeti közműveltség megteremtése körül sikeresen oldják meg.

Ebben fáradozni különben nemes önfeláldozás számba megy.

A vizsgálatok lezajlása után ez szolgáljon fölemelő biztatásul tanárnak és tanítónak, aki örvendezhet a tudatnak, hogy a *Te Deum*-ot tiszta lélekkel, mély megelégedéssel s a végzett munka lelett való őszinte örömmol mondhatta el.

Iskolai értesítők.

Mult számunkban megkezdettük ismertetését a városunk tanintézeteiről ez évben kiadott értesítőknek. Megkezdettük pedig a helybeli ág. ev. elemi és az államilag segített községi polgári fiu- és leányiskola értesítőivel s ma folytatjuk a kath. elemi, polgári leányiskola és kis-gimnáziumunk közreadott értesítő fölött való megbeszéléssel.

A kőszegi kath. elemi népiskoláknak az idei tanévről szóló értesítőjéből a következő adatokat veszszük át: Az iskolák élén egy 14 tagu iskolaszék áll Major János prépost-plébános egyházi és Markovits József világi elnökkel az élén. Előbbi egyuttal az iskolák igazgatója és részben kátekétája. A tanító-testület tagjainak a száma a fiu-iskoláknál még két hitoktatón kivül 5 világi, a leányiskoláknál az előbbi hitoktatókon kivül 9 apácza-tanító. 337 fiu-növendék közül a legjobb tanulók: Braun Ede, Czike Mátyás, Freyberger Jenő, Fuchs Ferencz, Gábriel János, Horváth Antal, Katona Béla, Kis Autal, Kopfer Károly, Meszléuyi Károly, Popper Géza, Rusz Gy., Simon Antal, Schmidt Károly, Schieter Ferencz, Schönbauer Frigyes, Schwarcz József, Szabó Vilmos és Windisch Aladár I. osztályu; Freyberger Sándor, Gergosits Lajos, Gullner József, Hechinger Ede, Horváth István, Imre József, Kis Gyula, Lakatos Lajos, Markovits Ferencz, Palkó József, Ritter Jenő és Végh Marczi II. osztályu; Bauer Ferencz, Bernhardt János ifj., Braun Károly, Bruckner Alajos, Chapó István, Farkas István, Fehér Dénes, Gábriel Károly, Holzer Zsiga, Jákli Ede, Kis János, Koller Ödön, Márovits István, Nagy Sándor, Pados Béla, Paller József, Pavetits Imre, Scherer Sándor, Szova Ferencz, Tangl György, Vidos Géza és Wimmer Kálmán III. osztályu; Bauer Lajos, Czike Kálmán, Decker Miklós, Dillmann Nándor, Ebeling Miklós, Edler Gusztáv, Ecker Jenő, Häussler Győző, Kőszegi József, Perkovits Jenő, Polhammer Jenő, Reiter Kálmán, Révy Emil, Schiefer József, Strnádt Jenő és Zichy Géza gróf IV. osztályu; Zichy Hermán gróf V.; Albert István, Gneisz Ferencz, Tompek János és Varga Sándor VI. osztályu növendékek. A leányiskola 283 tanuló kiválóbbjai: az I. osztályban Bruckner Ilona, Dillmann Róza, Glósz Valeria, Hafner Mariska, Heiszan Teréz, Hettlinger Mariska, Hollenthonner Teréz, Lelovits Vilma, Nagy Terézia, Niegl Janka, Novák Gizella, Peczöly Margit, Perkovits Margit, Schmidt Mária, Szomor Anna, Tompek Katalin, Tomsits Róza és Tuczentaller Karolina; a II. osztályban Auguszt Irma, Bauer Hedvig, Bereczk Anna, Bilisits Anna, Draskovits Itén, Ecker Erzsike, Fekete Mariska, Fuchs Teréz, Grünwald Irma, Háczky Elza, Knitelhofer Etelka, Liepsch Erzsébet, Maitz Teréz, Piesenberger Vilma, Stampf Anna, Terosák Anna, Tomsits Mária, Weszely Malvin, Windisch M. és Zichy M. grófleány; a III. osztályban Baumgartner Anna, Förster Paula, Háczky Blanka, Katona Józsa, Kelemen Fáni, Kopfer Mária, Maitz Anna, Németh Anna, Novákovits Mária, Palkó Teréz, Peczöly Etelka, Szirch Teréz és Wilfinger Mária; a IV. osztályban Baumgartner Irma, Ecker Mária id., Ecker Mária ifj., Frankenberger Paula, Gneisz Krisztina, Groszlicht Lujza, Hendler Anna, Hodics Szidonia, Höffer Leopoldina, Hüberth Etelka, Jakli Julianna, Koller Gizella, Major Irma, Markovits Olga, Milos Mária, Molnár Ilona, Niegl Amália, Rozner Rozália, Starkmann Stefi, Tomasits Ágnes és Tőkéssy Mária.

Az iskolák uj alkotása az az alap, melyet Major János prépost-plébános 30 éves plébánosi jubileumára egyesek adakozásából a tanító-testület hozott létre s melynek évi kamatait szegényebb gyermekek segélyezésére fordítják. Régibb alapítványok a Győry-, Chernel- és a város kezelése alatt álló Deák Ferencz-alapítvány. Állandó jótevője az iskoláknak a kőszegi takarékpénztár. Jutalmakra adtak még ez évben Markovits József, Kőszegi József és Róth Jenő.

A kőszegi szt-Domonkosrendi nővérek polgári leányiskolájának ez évben megjelent értesítője felsorolja a tanító-testület tagjait, közli a tanítás anyagát, az iskolai életben előfordult nevezetesebb eseményeket, a tanulók fegyelmi szabályzatát, a konviktusra vonatkozó dolgokat és a jövő tanévre szolgáló útbaigazításokat. A növendékek jótékonyságot gyakoroltak, kirándulásokban és iskolai ünnepségekben is vettek részt.

Az érdemsorozatban előforduló jobb osztályzatu növendékek: az I. osztályban Bonda Erzsi, Biró Mariska, Ecker Teréz, Fekete Etelka, Gratzl Mariska, Gratzl Stefánia, Karner Lujza, Kobza Margit, Kuntner Emilia, Márovits Erzsike, Peczöly Flóra, Reiszinger Teréz és Strnadt Márianna; a II. osztályban D'Adda Flóra, Gaál Alice, Glósz Irma, Grátzl Hedvig, Grujber Gizella, Hübert Janka, Kuzmits Paula, Perthl Gizella, Reiter Anna, Schiefer Katalin, Schmirler Ilona, Skublics Irén, Stúr Elza, Szabó Irma, Szabó Julcsa, Szakovits Erzsike és Turner Paula; a III. osztályban Czencz Anna, Csirke Margit, Ecker Anna, Freyberger Erzsike, Gintner Czeczilia, Gruber Anna, Kobza Ilona, Köhler Irma, Peczöly Mariska, Szabó Anna és Szalay Margit; a IV. osztályban Anhalt Anna, Bathó Fáni, Emmer Liszka, Eredits Erzsike, Hutter Elvira, Kers Hermina, Marovits Ilona, Paller Fáni, Simon Amália, Tegyey Lujza, Waisbecker Paula és Wittinger Antónia.

A pannonhalmi sz. Benedekrend kőszegi kath. gimnáziumának ez évi értesítőjét *Horváth* Mátyás igazgató teszi közzé. A meglehetős vaskos kötet első 73 oldalán *Simon* Tádé a tanári kar könyvtárának folytatólagos czímjegyzékét közli, azután *Molnár* Szulpicz dr. a szókház megboldogult veterán tagjának, Leitgeb Sebestyén Máténak életrajzát adja. Következnek a tanári testületről szóló adatok, az összes osztályok tanterve s elvégzett tananyagának a leirása, a tanszerek gyarapodásáról közlött adatok s az V. pont alatt a jótékonyságról szóló följegyzések. E czím alatt feltünik a segítő-egyesület virágzó állapota s a gyakorolt

jótékonyság nagysága. 13 szegénysorsu tanuló ruhanemüeket kapott s emellett van az egyesületnek meg 5113 frt 45 krnyi tőkéje. Föl vannak sorolva az értesítőben az év fontosabb eseményei s a jövő tanévre való tudnivalók is.

A tanulók érdemsorozatában mint kiváló szorgalmas tanulók fel vannak tüntetve: Domján Béla, Klemm János, Németh István és Ratnik István I., Varga János II., Freyler József és Holler Ferencz III., Jambor György, Kocsár József, Küttel Nándor, Marton Jenő, Melancsek Ferencz, Pozsgár Rezső és Tóth Kálmán IV. osztálybeliek.

Tanulója a gimnáziumnak ez évben 177 volt, köztük 1 magántanuló. Az év végén 170 maradt.

A tanulmányi eredmény az összes osztályokban és tárgyakban 429 jeles, 425 jó, 449 elégséges és 112 elégtelen. Az adott osztályzatok főösszege 1413.

Hirdetmény.

Az országgyülési képviselők választásáról szóló 1874-ik évi XXXIII. t.-cz. 53. §-a, illetőleg az 1876-ik évi XVIII. t.-cz. értelmében az egyes választókerületek összes választóinak 1899. évi ideiglenes névjegyzéke Szombathelyen, mint a központi választmány székhelyén, sz. kir. Kőszeg város, Szombathely r. t. város, — nagy- és kisközségek saját választóinak névjegyzéke pedig az illető város, nagyközség és körjegyzőség székhelyén közszemlére kiteendő lévén, a törvény ezen rendelkezése folytán Vasvármegye központi választmánya részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a szombathelyi, kis-czelli, körmendi, sárvári, kőszegi, felső-eőri, német-ujvári, rumi, szt.-gotthárdi és muraszombati országgyülési képviselő választó-kerületek összes választóinak ideiglenes névjegyzéke Szombathelyen a vármegyei kiadóhivatalban, sz. kir. Kőszeg város, Szombathely r. t. város, a nagy- és kisközségek saját választóinak ideiglenes névjegyzéke Kőszegen és Szombathelyen a város házánál, nagyközségekben az elöljáróságnál kisközségekben pedig a körjegyző hivatalos helyiségében folyó évi julius hó 5-től 25-ig bezárólag reggeli 8 órától 12 óráig naponkint nyilvánosan ki fog tétetni.

Ezen névjegyzékek ellen saját személyét illetőleg felszólalhat bárki is, ezenkívül mindenkinek jogában áll azon választókerületben, melyhez tartozó valamely község névjegyzékébe felvétetett, bármely jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt a névjegyzék ellen felszólalni. A névjegyzék elleni felszólalások folyó évi julius 5-től 15-ig bezárólag nyujtandók be, ezen felszólalások beadásuk napjától julius 25-ig bezárólag kiteendők s azokat bárki is megtekintheti s ellenük julius 16-tól 25-ig bezárólag a kerületben összeirt választók bármelyike észrevételeket tehet; — felszólalás és észrevételek megtehetése czéljából a választók névjegyzékét, illetőleg a felszólamlási kérvényeket délután 2 órától 6 óráig bárki lemásolhatja.

A felszólalások és az azok ellen tett észrevételek Vasvármegye központi választmányához czímzendők. Egy felszólalási beadványba több egyénre való felszólalás is foglalható; a felszólalás ellen beadott észrevételek azonban minden beadványra nézve külön nyujtandók be.

Figyelmeztetnek egyébiránt a választó polgárok, hogy felszólamlásaik a választási jogosultságot igazoló okiratokkal felszerelve terjesztendők be és hogy a választási jogosultság igazolására szolgáló beadványok, kivonatok, bizonyítványok és egyéb okiratok bélyegmentesek és díj nélkül szolgáltatandók ki.

A felszólalások és azok elleni észrevételek a fentebbi határidőn belül irásban sz. kir. Kőszeg városban és Szombathely r. t. városban és nagyközségekben az illető elöljáróságnál, — kisközségekben pedig a körjegyzőnél nyujtandók be — s a felszólamló kivánságara beadványáról térítvény adandó.

Szab. kir. Kőszeg város, Szombathely r. t. város és községek elöljáróságai kötelesek ezen hirdetményt a legelterjedtebb módon azonnal közhirré tenni; — kötelesek továbbá a választók névjegyzékét és a felszólamlásokat s észrevételeket szab. kir. és r. t. városban és nagyközségekben a községházánál — kisközségekben pedig a körjegyző hivatalos helyiségében a fentebb meghatározott időn belül nyilvánosan kitenni, megjegyeztetvén, hogy az elöljáróság egyik tagja a kitétel ideje alatt a megjelelt helyen és időben jelen lenni tartozik.

Köteles végre az elöljáróság, illetőleg a körjegyző a felszólalásokat és észrevételeket külön sorrendben beiktatni és azokat az iktató könyvvel és a választók ideiglenes névjegyzékével együtt f. é. julius hó 26-án a központi választmányhoz megküldeni, vagy azt, hogy felszólalás nem adatott be, bejelenteni; azonban megjegyeztetik, hogy a beterjesztendő jelentésben mindenesetre kiemelendő leend, hogy a választók névjegyzéke a törvényes időben felszólamlás czéljából kitéve volt és hogy a kitételről az egyes községek ezen hirdetmény közhirré tétele által kellőleg értesítettek.

Kelt Vasvármegye közp. választmányának Szombathelyen 1898. évi junius hó 25-én tartott II. ülésében.

Bezeredj István, Vasvármegye főjegyzője, a közp. választmány hely. elnöke.

Horváth Dezső, a központi választmány jegyzője.

HIREK.

— **Személyi hirek.** *Markovits* József takarékpénztári ügyvéd tegnap több heti kurára Karlsbadba utazott. — *Vöröss* Zsigmond árvaházi prefektus és *Steierlein* Gábor polgári iskolai igazgató a hét folyamán Hévizre mennek fürdőzésre.

— **Uj orvos.** *Waisbecker* Gyula, dr. Waisbecker Antal tiszteletbeli megyei főorvos és nyugalmazott járás-orvos szép törekvésü fia, a napokban az összes gyógytudományok doktorává avattatott.

— **Évzáró ünnepségek.** A mult napokban tanintézeteink befejezték az iskolai évet s ez alkalommal a *Te Deum* után az iskolákban némi ünnepséggel bucsuztak el a tanulók.

A kath. elemi népiskolák- és a polgári leány-iskolában a 28-án reggel 8 órakor tartott Te Deum után gyülekezés volt, melyen felolvasták a klasszifikácziót s kiosztották a jobb tanulóknak szánt jutalmakat. A fiuiskolában Markovits József iskolaszéki világi elnök, a leányiskolában pedig Major János prépost-plébános, iskolaszéki egyházi elnök a gyermeksereget utravalóul erkölcsi oktatásban részesítette.

A katonai alreáliskolában az évzáró ünnepségek két napra terjedtek ki. 28-án reggel 9 órakor a munkakiállítás volt szemlélhető, 10 órakor a IV. tanfolyam lövőgyakorlatai voltak; délután fél 4 órakor katonai, 4 órakor dísztorna-gyakorlatok, fél 5 órakor szavalatok és zeneelőadások, 7 órakor kerti szórakozások voltak. 29-én reggel 7 órakor az intézeti parancsnok beszédet mondott, mely után hálaadó istenitisztelet volt az intézet kápolnájában és végre a taneredményt hirdettek ki.

A pannonhalmi sz. Benedek-rend helybeli kath. gimnáziuma folyó hó 29-én tartotta évzáró ünnepét. Az évzáró ünnep a 8 órai hálaadó sz. misével kezdődött, melyen az intézet igazgatója celebrált. Az ifjuság azután osztályaiban gyűlt össze, hogy megvárja az ünneplő fényes közönség elhelyezkedését, mely után ő is a rajzterembe az ünnepség szinhelyére gyülekezett. Az ünnepség imigy folyt le:

1. „Csendes este", énekelte az ifjusági énekkar.
2., 3., 4., 5. „Három fiu", „Az együgyü paraszt", A bukott diák", „A kakasülőn", szavalták Taflik F. I. o., Lendvay K. II. o., Holler Ferencz III. o., Berkovics J. IV. o. t.
6. „Honvágy", énekelte az ifj. énekkar.
7. „Bucsubeszéd", mondta Reich A. IV. o. t.
8. Erre felemelkedik a gimn. igazgatója s a kedély melegével, a szeretet bensőségével, az értelem fényével s szónoklata vonzó erejével világítja meg az Isten dicsőségére, a haza javára s önmagunk tökélesítésére végzett munka áldásait s a munkátlanság átkát s bőséges szellemi és erkölcsi utravalóul látja el az intézettől végleg bucsuzó IV. o. tanulókat.
9. „Rákóczy-induló", elénekelte az ifj. énekkar.

Szép, lélekemelő volt az ünnepség. Olyan, a minőket a gimn. már hosszabb ideje tart. Egyik olyan, mint a másik, szinte chablonszerü a jóban; mert ugyanazon szokásos és hazafias szellemnek, ugyanazon készültségnek a gyümölcsei, mely a tanuló ifjuság oktatásában s nevelésében érvényesül.

A közönség, szülők s tanulók meghatottan s a hálás örömtől könnyes szemekkel távoztak. A jóleső könnyekből meg azok is kivették részüket, kik eszköz nélkül czélt, tudás nélkül csak kielégítő bizonyítványt várnak. Ebben ugyan többen csalódtak, de visszagondolva a lefolyt tanévben nyert benyomásokra, azon tudattal hagyták el az intézetet, hogy küszöbét még sem kaptatták hiába.

A tanári kar jó munkát végzett. Legyen rajta Isten bőséges áldása!

— **Elhalasztott hivatalvizsgálat.** Bár főispán ur ő méltósága f. é. junius hó 24. és 25-én beható vizsgálat alá vette városi hivatalainkat, munkáját ezuttal még nem fejezhette be. Értesüléseink szerint jun. hó 30-án kivánta volna a vizsgálatot folytatni és befejezni, de távirati értesítésével azt bizonytalan időre halasztotta.

— **Megüresedett alapitványi helyek.** A *Fertsák*-féle 100 frtos osztöndíj két helye a jövő tanévtől kezdve lesz betöltve. Egyik Schillinger Albert soproni diák, a másikat Dillmann Lajos a cziszterczíták rendjébe való fölvételével üresedett meg.

— **Magyar állampolgárrá lesz.** *Radl* Ödön, városunkban időzött 11. huszárezredbeli kapitány magyar állampolgári jog megszerzéséért folyamodott.

— **Temető-szentelés Kőszegfalván.** F. évi junius hó 26-án szentelte föl *Major* János prépost-plébános a kőszegfalviak temetőjét. 8 óra után körmenet vonult a temetőbe, hol a fungáló lelkész alkalmi szent beszédet tartott, mely után az 50-ik zsoltár elmondása közt az egész temetőt körüljárva szentelt vizzel meghintette, jeléül az áldásnak, melyet az égből e helyre lekönyörög. Visszatérve a templomba, szent mise volt, délután pedig áldással végződött a kőszagfalviak emlékezetes ünnepe.

— **A mai biczikli-verseny** nagyon érdekesnek igérkezik, amennyiben az egyesület tagjai szép számmal adták le nevezésüket. D. u. 2 órakor lesz az indítás a vasuti hidnál, honnét a versenyezők N.-Csató, Lukácsháza felé kerülve 15 km. utat fognak megtenni. Tekintve, hogy a versenyezők mindnyájunk előtt személyesen ismertek, az érdeklődés igen nagy. Vajjon ki lesz az első? Visszaérkeztük a hidhoz, (a kiinduló ponthoz, 1/2 3-ra várható) 4 órakor még egy felette érdekes verseny lesz a sörházkert előtti uton. Lassu verseny. Aki nem látta, el sem gondolja milyen komikus bukások lesznek! Azután a tánczmulatság kezdődik s a bicziklisták, kik amugy is trainirozott bokáikra büszkék kifognak, legalább bizton várjuk, tenni magukért. Jó mulatást!

— **Katonazene.** Megint volt része közönségünknek a katonazenében. A katonai alreáliskola tanári kara a helybeli turista-osztálylyal Győrből ide hozatta a katonai zenekart, mely kedden délután az alreáliskola záró ünnepélyén, szerdán déltájt a főtéren és este a turistamulatság alkalmával a bálház-kertben játszott.

— **Házasság.** A kőszegi m. kir. pénzügyőri szakaszon állomásozó *Móricz* Béla, kir. pénzügyőri fővigyázó f. évi junius hó 26-án d. u. 1 órakor úgy polgárilag, mint egyházilag törvényes házasságot kötött *Puhr* Józefin kisasszonynyal, Puhr János kőszegi lakos, korcsmáros leányával.

— **Turista-mulatság.** A helybeli turista-osztály mult szerdai zene- és táncosztélyére kisebb számu, de intelligens közönség gyülekezett a bálház-kertbe. A katona-zenekar a legjobbat nyujtotta s talán csakis pompás játékának tudható be a tánczkedv, mely már 8 óra tájban támadt az estnek s bizonyos karrakterisztikus szinezetet kölcsönzött. A párok vígan és kedvvel lejtettek s a nézők nem tudtak betelni az esthomálylyal beálló kedves kerti kép nézésével. Az erkölcsi siker mellett az anyagi sem maradt el. A befolyt jövedelemből a költségek leszámitásával 30—40 frt marad turista-czélokra.

— **Szakszerü előadás.** *Schultz* Imre, pécsi tanítóképző-intézeti tanár e hó 20-án városunkba érkezik s itt a kath. elemi fiu-iskola egyik tantermében tanítóknak szakszerü előadással kapcsolatban kath. népiskolák számára szerkesztett tankönyveit fogja bemutatni. A hirneves tanférfiu tiszteletére a kitüzött helyen és időben nemcsak a helybeli, hanem a környék katholikus tanítói is egybegyülnek.

— **Idegenek panasza.** Teli örömmel jött ide a minap egy előkelő, vagyonos uri-ember a fővárosból, hogy a nyárra beszállásolja magát ebbe a mi paradicsomi fészkünkbe. *Veni, vidi, vici* — mondhatta Cázarként magában, mert ugyancsak tetszett neki nálunk s nyomban el is határozta magát a maradásra. Belátta, hogy igazuk van azoknak, akik váltig hangoztatják: minek kimenni külföldre, mikor magunk is birunk szépfekvésü, egészséges tájakkal. Idegenünk itt nem ismert senkit, hát bement abba a házba, mely az ügyes-bajos embereknek mindenkor nyitva áll, hogy tájékozást szerezzen lakás dolgában. Itt érte jó emberünket az első csalódás. Nem tudtak ott abban a házban semmit sem mondani, csak azt, hogy menjen tovább, talán másutt többet tudnak. És idegenünk ment odább s benyitott egy legközelebbi üvegajtón, hol, ha mást nem, gyomorcseppeket csak kaphat. Ott már szivesen fogadták, kalauzolták is, de csak a távolból és szóval, mert hajduk, inasok s más egyének nem álltak rendelkezésre. Idegenünk ennyit is jó szivvel vett s ment megint odább, porszo, lakást keresni. És — nem talált, amit keresett, hanem amit nem keresett, azt kapott: barátságtalan szavakat. Visszatért tehát megint oda, ahol őt imént elég barátságosan elbocsátották, hogy elpanaszolja tapasztalatait és elmondja: uram elég volt ebből ennyi s most én viszem a pénzemet megint egyenesen ki a külföldre. Ott szebb a táj, barátságosabbak az emberek s nem kell attól tartani, hogy az embert kilódítsák.

— **Választmányi ülés.** A kőszegi szegénytanulókat segítő egyesület Steierlein Gábor elnöklése mellett f. é. junius hó 30-án ülésezett, meghallgatván a jövedelemről és kiadásokról szóló jelentéseket, miket tudomásul vett. Az egyesületből kiléptek dr. Gerhauser József és Babits István mint olyanok, akik a város területéről elköltöztek, továbbá: Csizmazia Márton, Fáy Ede, Freyler József, Hanély Antal, Heidenreich Lajos, Isovits József, Olsevszky Gusztáv, Prosquill Péter, Schmidt Mihály; ellenben beléptek az egyesületbe: dr. Deutsch Ernő, Jánosa Gyula, Kincs István, Lenner Gizella, Rosenstingl Gyula, Rosenstingl Sándor és Varga György.

— **Rettenetes idő.** Az elmult hétfőn rettenetes időnk volt. Kora reggeltől késő éjjelig fekete felhők borították az eget, mely minduntalan haragosan szólalt meg és öntötte csatornáiból a záport. Kétszer, délelőtt 10 és 11, délután 3 és 4 óra között jég is esett, de az kárt nem okozott. Nagyobb baja esett a délnyugati vidéknek s a Dunántul egy nagy részének. Szombathelyen az nap délután ököl nagyságu jégdarabok zuhantak alá, rettenetes pusztítást okozván a városban és határában. A jégfelhő irányát innen Iván, Bük, Csorna, Tamási, Farad, Tót-Keresztúr és Mihályi felé vette s e községekben is mindent semmivé tett. Veszprém, Fehérvár és Budapest környéke is kapott az iszonyú zivatarból és jéghullásból.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** A kőszegi anyakönyvvezetői hivatalnál 1898. évi junius havában 21 születési, 12 halálozási és 6 házassági esetet jegyeztek be.

— **Léka ünnepe.** Annak mondható az a mindenévben megismétlődő óváczió, melyben a lékaiak a körükben meg-megforduló Esterházyakat részesítik. Péter-Pál napját Pál herczeg évek során át Lékán tölti s ez kínálkozó alkalom a lékaiaknak, hogy igaz szeretetüket és ragaszkodásukat a herczegi család iránt kifejezésre juttassák. Az idén is ugy volt. A Péter-Pál megelőző estén örömtüz lobogott a vártetőn s mozsárdurranás reszkedtette meg a levegőt. Az apostolok napján pedig a 10 órakor tartott istenitisztelet után sorra tisztelegtek a névnapos herczegnél: a klérus, az urodalmi tisztviselők és a községi elöljáróság. A községi elöljáróság külön Miklós herczegnél is tisztelgett, kinek gratuláczióját fejezte ki közelebb történt eljegyzéséhez. E figyelem igen jól esett a fiatal herczegnek, aki megigérte, hogy egybekelése után hosszabb időre száll meg Lékán és megjegyezte, hogy lakodalmát az őszön tartja. Délután 2 órakor ebéd volt a kastélyban, melyen a herczegeken és hozzátartozókon kívül *Bertalanffy* Gyula prépost-plébános, *Haller* herczegi jószágigazgató, *Hannibál* pulyai járásbiró és többen vettek részt. Este a vacsora alatt a dalárda énekelt a kastély előtt.

— **Az időjárás juniusban.** Az átlagos hőmérséklet reggel 7 órakkor 15·4°, délután 2 órakor 19·9°, este 9 órakor 15·7°, tehát a napi hőmérséklet 17·0° volt. Legmelegebb 23-án volt 27·0°-kal, leghidegebb 16-án 10·0°-kal. Ha ezt összehasonlitjuk a rendes e havi hőmérséklettel, ugy találjuk, hogy az idei junius 3°-kal hidegebb volt a szokottnál. — A légsulymérő átlagosan 737 mm-en állott, 0·4 mm-rel a rendesen felül. Legmagasabban, 742·8 mm-en 23-án, legalantabb, 730·8 mm-en 26-án állott. Eső 15 napon esett és a csapadék-mennyiség 778 mm-t tett, 76 mm-rel többet az e havi rendes mennyiségnél. Zivatar 6 napon volt; junius 27-én, a mely napon a jég más helyen kiszámithatatlan kárt okozott, nálunk is hullott ugyan, de annélkül, hogy bajjal járt volna. Szerencsére a fővárosi lapokban Kőszegre vonatkozó időjárási hirek tulzottak. Egész tiszta idő egy napon sem volt, egész borus 4 napon. Szélirányban az északi volt az uralkodó.

— **Fürdővendégek.** A dr. *Dreiszker J.* vizgyógyintézetében február hó 8-tól junius végéig gyógykezelt fürdővendégek névsora:

Weuzl Ede, kereskedő (Kőszeg); Draskovits János, (Kőszeg); Rómay Mihály, adóhivatali ellenőr (Keszthely); Akantisz Jusztin, városi tiszti orvos (Eger); Hetyésy János, földbirtokos (Alsó-Bük); Czeglédy Gyuláné, városi kárnagy neje (Sopron); Radványi Tódor, cziszterczita tanárjelölt (Budapest); Schönfeld Elza grófnő gyermekeivel és kisérettel (Apáti, Vasmegye); Zettel Gusztávné, gyáros neje (Sopron); Koohticzky Erzsébet, nevelőnő (Kleivitz, porosz Szilezia); Resetarits Lajos, gazdatiszt (Fehérvár); Zichy Hermanné grófnő (Kőszeg); Bauer Mária, földbirtokosné (Sopron); Siemeister Elek, irnok (Kőszeg); Hoffmann Erzsébet cs. és kir. ezredes özvegye (Budapest); Czerekviczky Fánny, k. a. (Budapest); Németh Gyula, r. k. káplán (Okka, Sopron megye); Schatzl Sándor, kereskedő (Bécs); Ecker Ferencz, káplán (Kőszeg); Pavetits Mihály nyug. tanár (Kőszeg); Kelemen Ferencz, posta- és távirdatiszt (Sopron); Goldschmidt Bernát, kereskedő (Sopron); Bossányi Ferencz, esperes-plébános (Sümeg, Csehi); Hölscher Ferencz, tiszttartó (Hásságy, Somogym.); Poschinger, Adol hivatalnok neje (Budapest); Deutsch Mór, kereskedő (Kőszeg); Bánóczy Jenő, városi számvevő (Győr); Nyári Lajos, kereskedő (Győr); Mátray Endre, m. á. v. állomásfőnök (Gyanafalva); Bánóczy Vilma, k. a. (Győr); Szécheny Ernő gróf, kisérettel (Boldogasszonyfa, Somogym.); Nusser Pál, földbirtokos (Moson); Nabinger Nemez, szt-Ferencz-rendi házfőnök (Boldogasszony, Mosonym.); Ottopál Alajos és neje, borkereskedő (Sopron); Vidos Eiekne, altábornagy neje (Kőszeg); Thierring Gusztávné, statisztikai aligazgató neje (Budapest); Herczegh Lajos, kereskedő (Budapest); Gaal Gászton és neje, nagybirtokos (Boglár); Ferenczi Farkas Jánosné, földbirtokosné (Budapest); Kós Kálmánné, járásbiró neje (Vasvár); Alexi Emil, nyug. cs. és kir. hadnagy (Kőszeg); Csatay Gyula, m. á. v. fügyelő (Debreczen); Weisz József, kereskedő (Komárom); Kohn Benő, kereskedő (Bajna, Esztergomm.); Hauely Antalné, polg. isk. tanár neje (Kőszeg); özv. Nemes Ferenczné, földbirtokosné (Körmend); Ferderber Lajos, technikus (Budapest); Taschovitz Czeczilia, katonai puskaműves neje (Sopron).

— **Kerti mulatság.** A rendeki önkéntes tüzoltóegyesület ma, vasárnap *Hollenthonner* György rendeki vendéglőjében kerti mulatságot rendez. Kezdete délután 3 órakor. Belépő díj személyenkint 20 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A zenét Kováts Ferencz kőszegi zenekara szolgáltatja.

— **Meghaltak névsora.** A folyó év junius havában elhaltak: Schmal Géza, 3 hón., r. k., veleszületett gyengeség; Kaltenecker Józsefné, 73 éves, r. k., mellhártyalob; Für Jánosné, 47 éves, r. k., tüdővész; Wurst Ignáczné, 74 éves, r. k., aggkor; Stahl Ferenczné, 78 éves, r. k., aggkor; Gregorits Erzsébet, 50 éves, r. k., tüdővész; Wagenhofer Károly, 1½ éves, r. k., görvélykór; Porpáczy János, 47 éves, r. k., szervi szivbaj; Randweg Jánosné, 80 éves, r. k., aggkor; Kovács Jánosné, 83 éves, r. k., aggkor; Renner János, 1 éves, r. k., görvélykór; Forstner Jánosné, 63 éves, r. k., bélcsavarodás.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: Néhai Frühwirth János után az 1721., (5462—5464.), 912., (6412—6415)., 1432., (6225—6227)., hsz. 544. sz. ház fele Frühwirth Julia, Zsuzsánna, János, Sámuel, Terézia és Karolina javára. — Néhai Kleinrath József után a 873/b, 873/c, 873/d, 874/b, 1571., 5245., (5474—5477)., hsz., 526/a és 672. sz. házakból örökhagyót illetett része Kleinrath Borbálya, Rosina és Mária javára. — Néhai Laas Samu után az (5909—5914). és a 6846. hsz. fele Laas Juliánna, Sámuel és József javára. — Néhai Noszek Péterné után a (6544—6545). hsz. 168. számu ház fele Noszek Lajos és Károly kiskorúak javára. — Néhai Schmidt Mihály után az 1998. hsz. ¼ része Schmidt József javára. — Néhai Saufnauer Tóforné után a 927. hsz. 52. sz. félház, 6520. (5454—5455)., (6532—6534)., hsz. fele, az 1502. hsz. egészen Saufnauer Tófor, Ferencz, János, Katalin és Sámuel javára. — Néhai Varlits Alajosné után a (2056—2058.) hszsz. Varlits Nánika, Ede és Alajos javára.

— **Hirdetmény.** Kőszeg sz. kir. város pénztári hivatala által ezennel közhirré tétetik, hogy az 1898. évre készitett III. oszt. kereseti; — nyilvános számadásokra kötelezett vállalatok, ház és föld utáni általános jövedelmi pótadókivetési lajstroma a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 20930/1898. számu rendelete folytán folyó évi junius hó 30-tól julius hó 14-ig bezárólag alulirt hivatalban közszemlére ki van téve.

Kőszeg, 1898. évi junius hó 30-án.

Városi pénztári hivatal.

— **Beirások.** A budapesti m. kir. állami felső ipariskolába (VIII. Népszinház-utcza 8. szám) a beiratás szeptember hó első napjától 5-ik napjáig tart. Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m. a gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulókul felvétetnek: a) kik a polgári iskola, gimnázium, vagy a reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyitványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból a algebrából, a mértanból és mértani rajzból; b) a kik az ipari iskolák második évfolyamát jeles eredménnyel végezték; c) iparossegédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanusitanak. A vegyészeti, fém-vasipari és a faipari szakosztályba az iparostanoncz iskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétetnek rendkivüli tanulóknak. Általában megkivántatik, hogy a belépni kivánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag hitelesitett bizonyitványnyal igazolja. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: a keresztlevél vagy születési bizonyitvány, — az elvégzett közép-iskolai osztályokról szóló bizonyitványok, — a hitelesitett gyakorlati bizonyitvány, — és himlő-oltási bizonyitvány. A beiratási dij egész évre 2 frt, a tandij félévenkint 10 frt. Az igazgatóság készséggel szolgál bővebb felvilágositással.

Különfélék.

* **A fődolog.** *Férj:* Mari, kelj föl hamar. Ég a ház, mentsd meg a gyereket!

Feleség: És a biciklim?

Férj: Az már biztonságban van. Azt mentettem meg legelőbb.

* **Családi bajok.** *Turista* (egy parasztboz): Igaz, hogy a villám agyonütötte tehenét?

Paraszt: Igaz. Az idén különben is annyi bajom van a családommal.

* **Irói eltévelyedések.** A toll könnyen félrecsuszik, különösen az ujságiróé, aki sebesen ir és nem mindig megfontolással. Egy német ujságban jelent meg a következő tollcsuszamlás az olvasóközönség örömére: „A tegnapi felhőszakadás az összes lapok hasábjait megtöltötte". Egy brémai ujságból ollózzuk ki a következő hirdetést: „Egy fiatal zenész egyszerü szobát és ágyat keres, a melyben gyakorolhatja magát és leczkéket adhat." A magyar ujságok átlag sokkal jobban vigyáznak, de azért nálunk is akad elég mulatságos eltévedés.

* **Uj saláta.** Az európai konyha inyenczségei nemsokára ujjal fognak szaporodni. Az uj csemege Kaliforniából jön és nem egyéb, mint a tengeri fünek egy neme. A kinaiak már régen ismerik és kalácsokba szokták préselni, amelyeket azután megfőznek. Hozzánk mint saláta fog eljutni és mindenki, akinek módjában volt az uj salátát megkóstolni, lelkesen dicséri annak csipős izét. Az uj salátának csak az a baja, hogy nehezen emészthető, de ezzel ellentétben Setchell tanár, a tengeri füvek kitünő ismerője, nagyon ajánlja a kövéredés ellen.

* **A zene hatása az állatokra.** Már sokan megfigyelték, hogy a zene mily hatással van az állatokra. Valaki nemrégiben London egyik állatkertjében hegedüvel, flótával s egy kis sippal tett próbát. Az eredmény igen érdekes volt. A hegedü hangjára az állatok előrenyujtot nyakkal figyeltek. A him oroszlán a farkát csóválta, a nőstény pedig előre rohant s élete párját jó kedvében odább akarta tolni. A jeges medve hátsó lábaira állott s megelégedetten morgott. A kigyókat teljesen megbüvölte a zene; fejöket felemelve ütemre mozgatták; maga a tigris is mozdulatlanul és megigézve tartotta egyik talpát a levegőben. Ellenben a sip hangja felbőszitette a vadakat. Az elefánt mérgesen megfordult s fülháborodva ment odább. A struczmadár felborzolta tollait s dühösen szaladgált ide-oda. A tigris mérgesen csapkodta a földet farkával; a kigyók kinjokban vonaglottak. A flóta hangja rögtön lecsönditette az állatokat. Csak a tuzok, a tarantella pók és az óriás kigyó maradt érzéketlen a zene iránt. A többit még a hamis hang is sértette. A farkas meg éppen maga alá kapta a farkát ijedtében és szőrét felborzolva ketrecze tulsó sarkába menekült, amikor a hegedün egy hur elszakadt.

* **Egy óriási szivattyút** állitottak fel franczia lapok közlése szerint a hires Calumet és Heklában levő bányák számára. A modern technika ezen óriási terméke majdnem hihetetlen munkaképességgel bir. Óránkint 11¼ millió liter vizet szállit és pedig éjjel-nappal szakadatlanul. Ez azonban még távolról sem jelenti azt, hogy az volna a gép legnagyobb munkaképessége, mely 24 óránkint 440 millió literre becsültetik. A szivattyu működésben tartására 1500 lóerőre van szükség. A szivattyu 15 méter magas és háromszoros expansióval dolgozik. Az általa emelt viz az ércztelepekről tezérczok kimosására szolgál. Pataky H. és W. szabadalmi irodájának jelentése szerint a szivattyúnak nemcsak az érczmosás a kizárólagos czélja, hanem a bányavizek eltávolitása is.

* **Géppel dagasztott kenyér.** Tudvalevőleg a kenyér tésztáját kézzel dagasztják, ami a legfárasztóbb munkák közé tartozik. Amint bennünket Genfből értesitenek, Neuenburgban olyan kenyér dagasztógépet találtak fel, amelynek segitségével 100 klgr. lisztből állitólag 145 klgr. kenyeret lehet nyerni. A gép ára nagyság szerint 400 franktól fölfelé emelkedik.

Közgazdaság.

Egy uj növénytermelési ág meghonositása.

Mindenki örömmel fogadja az orsz. m. gazdasági egyesület földmivelési és növénytermelési szakosztályának azon intentióját, hogy a hazai orvosi növények termelésének ujabb fellendülését előmozditani iparkodik. Ha a statisztikának az orvosi növények forgalmára vonatkozó adatait, — mely mellesleg megjegyezve eléggé homályos — figyelemmel kisérjük, a bosszuság bizonyos nemével töprengünk el azon valóban érthetetlen állapoton, hogy az orvosi növényekért százezrekre menő összeget dobunk ki a külföldi piaczra a saját tehetetlenségünk, „nembánom"-ságunk miatt. Valóban elszomoritó a közönynek az az óriási mérve, mely e tekintetben a magyar gazdaközönséget jellemzi. Egy tekintélyes jövedelemtől fosztja meg magát akkor, mikor ahhoz könnyü szerrel hozzá juthatna, mert az orvosi növényekre nézve bátran elmondható az, hogy a jövedelmezőség tekintetében a legtöbb kultur-növény felett állnak, művelésük tekintetében pedig nem merülnek fel oly nehézségek, melyekkel megküzdeni képesek nem lennénk. Bizonyitja ez állitást Nyitra megyének több járása, hol Agnelli plébános buzgósága folytán a lakosság jó része már teljesen otthonos a gyógynövény cultiválásában s ezzel a kisgazda nem csekély mértékben mozditotta elő saját anyagi jólétét.

Rövid vázlatokban közöljük azon tudnivalókat, melyek a gyógynövény termelésnél figyelembe veendők: a gyógynövények talaj és climatikus viszonyok iránti igényei nem nagyok, amennyiben szelid fekvésben úgy a szárazabb, mint a nyirkosabb talajon is képesek megteremni. Fődolog a talajnak jó megmivelése, a mi különösen a mélyebb porhanyitásra vonatkozik. A mélyen mivelt talajban egészséges, szép, gyors fejlődésü s különböző betegségektől mentes növényeket lehet producálni, melyek jó zamatuk miatt kiválóan jól értékesithetők. Ha a talaj nem rendelkeznék elegendő tápanyaggal, úgy annak pótlásáról gondoskodni kell, de nem annyira istállótrágya, mint inkább műtrágya segélyével. Ugyanis az istállótrágya némileg árt az orvosi növény minőségének, ellenben pl. a chilisalétromnak és szuperfoszfátnak együttes alkalmazása nemcsak hogy nem árt, sőt ellenkezőleg hasznos is, a mennyiben a mennyiséget is nagyban emeli.

A szaporitás részint magról, részint palántákról történik. Utóbbi előnyösebb s biztosabb sikerre is vezető. Agnelli plebánosnál jutányos áron szerezhető be a palánta, 100-át 5 frtért, 1000 ét 25 frtért szállitja ab Csari, via Sasvár. Nagyobb vételnél engedményt nyujt. A kiültetés idejéből az aratásig azon növények kivételével, melyek széles sorokban ültettettek, ápolásra nincsen szükség. Legnagyobb gond az aratásra forditandó, különösen az aratási idő megválasztását illetőleg. A nagyon korai aratásnál kevés a növény zamata, nehéz a száritása s kevés a mennyisége. Vannak oly gyógynövények, melyek virágzás előtt szedendők, vannak olyanok, melyek a teljes virágzás ideje alatt s olyanok, melyek megérés után. Az aratást a száritás követi, a mely eszközölhető szabadban, továbbá fedél alatt s végül fütésre berendezett helyiségekben. A szabadban való száritás nem a legjobb, mert a növény a megromlás veszélyének van kitéve. A ki sikeres eredményt akar elérni, az vagy fedeles s oldalfalakkal biró pajtában száritson, vagy pedig fütésre berendezett száritó helyiséget használjon. A száritásnál az u. n. száritó cserényeket használjuk, a mely cserények gyalult léczre erősitett zsákszövetből állanak.

E cserényekre a növény mintegy 4—5 cm, vastag rétegben helyeztetnek el s különböző igényekhez képest 3—6 óráig száríttatnak.

A száritott orvosi növény zsákokba csomagolva kerül a gyógytárakba, illetve droguista üzletekbe.

Foulárd-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és szinekben, valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privatfogyasztóknak postabér és vámmentesen**, valamint **házhoz szállitva — mintákat pedig postafordultával** küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udv. szállitó) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom és művészet.

— **A legaktuálisabb kérdésnek azt tartják a nők** most, hol fogják a nyarat tölteni, melyik fürdőben vagy üdülő helyen, pedig sokkal égetőbb kérdés, mivel fognak ott szórakozni, ha az időjárás szeszélye a szobába zárja őket. Hogy e kérdésen ne sokáig töpreugjenek, megmondjuk mi, fizessenek elő a beköszöntő évnegyed alkalmával a „Képes Családi Lapok"-ra, melynek előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 forint, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V., Vadász-utcza 14. szám.

— A „**Magyar Könyvtár**" fenállásának rövid ideje alatt, úgy látszik, tökéletesen megoldotta azt a nehéz problémát, hogyan lehet egy magyar irodalmi vállalatot igazán népszerüvé tenni. Ha a „M. K." igy halad, még ez évben kiadhatja századik füzetét! A most megjelent 48—52. füzetek ismét számos értékes olvasmányt nyujtanak. A sort egy kis olasz regény nyitja meg: „Az erkölcstelen," melynek szerzőjét E. A. Buttit, épen most kezdik forditani és ünnepelni Párisban is. A rendkivül érdekfeszitő meséjü és remekül megirt munkát Tóth Béla mintaszerü forditásában veszi a közönség. A következő füzet irodalmi csemege számba mehet: Petőfi nejének Szendrey Juliának, abban az időben irt naplóját és leveleit tartalmazza, amikor megismerkedett és jegyet váltott Petőfivel. A kis füzet előtt Jókai előszava, végén pedig függelékül, Szendrey Julia néhány verse olvasható. Az 50. füzet a világirodalom egyik legszebb és leghiresebb költői elbeszélését, Tennyson „Arden Enoch"-ját nyujtja. A nagy angol poéta gyönyörü versét Lőrincz (Lehr) Zsigmond forditotta le, a „Lalla Roukh" neves átültetője, a ki a magyar Shakspere kiadásban is részt vett. Az elhunyt műforditó hagyatékából adta ki ezt a munkát fia, Tolnai Vilmos. Az idegen epika e remeke után a magyar drámai költészet egy kiváló munkája következik: Murai Károly minden izében magyaros, jóizü vigjátéka, a „Huszárszerelem", mely szinrekerülte óta állandóan megmaradt a nemzeti szinház műsorán és melyet a vidéki műkedvelő szinpadokon is egyre előadnak. Végre az 52. füzetben a legszebb magyar népballadákat köti bokrétába Morvai Győző, felhasználva az összes e téren eddig megjelent gyűjteményeket és különös figyelmet forditva az iskolák szükségletére. Mindezek, mint az előbb megjelent füzetek, melyek jegyzékével minden könyvárus szolgál, egyenkint 15 krajczárjával vehetők meg a Lampel R. (Wodiáner F. és Fiai) czégnél Budapest, Andrássy-út 21: a könyvkereskedésekben és Budapesten a nagyobb dohánytőzsdékben is.

— A **Magyar Hirlap** nyolcz év óta szolgálja már a demokráczianak és liberálizmusnak az ügyét, a nagy közönség érdekét. Attól a perczttől fogva, amikor először megjelent, ennek a legmagasabb érdeknek a védelme volt programmjának az első pontja. Párthoz nem kötve, semmiféle bénitó befolyásnak soha alá nem vetve, könnyü volt a Magyar Hirlapnak az, hogy hű maradjon nyilt és őszinte szándékaihoz, amelyek kezdettől fogva vezettek. Küzdelmének az eszközei immár nyolcz teljes év óta válnak be folyvást. Kitünően értesült, mindenben igazságos alapon álló, a vidék érdekeit felkaroló gazdag tartalmu lap a Magyar Hirlap, amelynek igazi fényessége az, hogy Jókai Mór, a magyar irodalomnak minden időkig első embere, áll a lap munkatársa élén. Fenyő Sándor, a szerkesztő, a magyar irók és hirlapirók szinejavát gyűjtötte maga köré, akik őt kitartó munkával követik. A munkatársak közt van Bródy Sándor, Ignotus, Benedek Elek, Kazár Emil, Márkus Miksa, Horváth Janka, Bársony István, Heltai Jenő, Lovik Károly, Hertzka Tivadar dr., Komáromy András dr. s akit elől, Jókai Mór mellett kellett volna emlitenünk, Türr tábornok s még egy sereg kitünő hirlapiró, akik a rovatokat látják el. Gazdagabb tartalmu, változatosabb hirlap nincs is ezidőszerint nálunk, mint a Magyar Hirlap, a mely minden szellemi előnyére ráadásul még sok kedvezményben is részesiti azokat, akik rendes előfizetői. Ezek a kedvezmények a következők: A Magyar Hirlap uj előfizetői ingyen kapják meg az illusztrált 48-as almanachot, melyet a szabadságharcz ötvenéves jubileumára ad ki a lap az idén. Bolti ára ennek az almanachnak 1 frt. Jókai Mór dedikált arczképe van hozzá csatolva. A Magyar Hirlap a most folyó érdekes regény eddig megjelent részét szintén ingyen küldi meg azoknak, akik a lapot, mint uj előfizetők, kezdik járatni. Az előfizetők az Évszak czimü gyönyörü divatlapot negyedévre csak nyolczvan krajczárnyi potom árért kapják. A Kis Világ czimü illusztrált pompás gyermeklapért viszont csak 50 krajczárt kell fizetniök egy negyedévre azoknak, akik a Magyar Hirlapot is járatják. A Magyar Szalont, ezt a kitünő képes heti lapot, szintén kedvezményes áron kapják a Magyar Hirlap előfizetői. Aki a két lapra együtt fizet elő, az egy évre 24 frt helyett csak 20 frtot, fél évre 12 frt helyett csak 10 frtot, negyedévre 6 frt helyett csak 5 frtot fizet. A Magyar Hirlap minden évben karácsonykor remek albumot ad ki, amelyet az előfizetők teljesen dijtalanul kapnak meg. A Magyar Hirlap előfizetési ára: negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Ezért az összegért a lapot postán küldi a kiadóhivatal bárhová. Előfizethetni bármely naptól kezdve lehet. Mutatványszámot a lap kiadóhivatala ingyen küld 2—3 napig mindenkinek, aki ezt kéri. A Magyar Hirlap kiadóhivatala Budapesten van V. Honvéd-utcza 4.

Gabnaárak.

Buza	100 kilo	12 frt.	— krtól	— frt.	— kr-ig.
Rozs	„	9 „	40 „	— „	— „
Árpa	„	8 „	— „	— „	— „
Kukoricza	„	8 „	10 „	— „	— „
Zab	„	6 „	20 „	— „	— „

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal				
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*		d. u.	este †
Köszeg ind.	4 55	8 05	11 51	4 26	8 40
Lukácsháza (m. h.)	5 08	8 19	12 04	4 40	8 54
Német-Gencs (m. h.)	5 24	8 35	12 20	4 57	9 10
Szombathely érk.	5 39	8 50	12 34	5 12	9 25
Szombathely ind.	6 45	11 00	3 15	7 05	9 55
Német-Gencs (m. h.)	7 01	11 15	3 31	7 21	10 10
Lukácsháza (m. h.)	7 18	11 31	3 48	7 38	10 27
Köszeg érk.	7 31	11 43	4 01	7 51	10 40

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

† Csak nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.

Szombathely	éjel	2.50	reggel	9.05	d. u.	12.39	este	11.—
Vép . . .	„	3.06	„	—.—	„	12.52	„	11.14
Sárvár . .	„	3.36	„	9.30	„	1.16	„	11.41
Kis-Czell .	reggel	4.46	„	9.53	„	2.21	„	12.24
Győr . . .	d. e.	10.47	„	11.28	„	4.58	„	3.—
Bpestre érk.	d. u.	1.25	d. u.	2.05	este	9.20	„	7.35

Budapestről.

Budapest	regg.	8.50	d. u.	1.45	d. u.	2.20	este	9.55
Győr . .	d. e.	11.33	„	4.41	„	5.30	„	2.36
Kis-Czell .		1.52	este	6.06	este	8.49	„	4.32
O.-Asszonyfa	„	—	„	—	„	—	„	—
Sárvár . .	„	2.25	„	6.29	„	9.34	„	5.06
Vep . . .	„	2.51	„	—.—	„	10.07	reggel	5.32
Szombath. é.	„	3.04	„	6.56	„	10.23	„	5.46

Hirdetések.

Építészek, építőmesterek és háztulajdonosok

figyelmébe ajánlja gyártmányát az

ELSŐ MAGYAR

„SCAGLIOL“ építőlemez-gyár

Tata-Tóváros.

A szabadalmazott építőlemez, **nyaralók, lakóházak, gazdasági és gyári** épületeknél vagy ezek átalakitásánál kiválóan alkalmas.

Tüz- és fagymentes, teljesen **száraz mennyezetek, boltozatok, kerítesfalak, válaszfalak, kemény és szellőztető csövekhez** alkalmas, **gomba, féreg és salétrom** mentes anyag.

Uj, gyors és a **legolcsóbb** épitkezési rendszer.

Magyarázó füzetek és egyes anyagok árai dijtalanul küldetnek.

SZVOBODA GYULA, épitész.

Posztószétküldés csak privátoknak.

Egy vég 3·10 méter hosszu teljes uri-öltöny ára csak

frt 3·10	jó	valódi gyár-ból.
frt 4·80	jó	
frt 7·50	finom	
frt 8·70	finom	
frt 10·50	legfinomabb	
frt 12·40	angliai	
frt 13·95	kammgárn	

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt.

Felöltő-szövetek 3 frt 25 krtól méterenként fölfelé; **Loden** bájos szinekben 1 vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr.; **peruvien és dosking, állami-, vasuti tisztviselőknek- és Richter-Talar-szövetek**; legfinomabb **kammgárn és cheviotokat**, ugymint **egyenruha-szövetek a pénzügyőrség és csendőrség** részére stb. stb. küld gyári áron a pontos és szólidnak ismert

posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Minták ingyen és bermentve. — Mintahü szállitás.

Figyelemreméltó! A n. é. közönség különösen arra figyelmeztetik, hogy szövetek **közvetlen helyről** való beszerzés esetén **sokkal olcsóbban állitanak**, mint a közvetitő kereskedelem utján. A **Kiesel-Amhof brünni** czég az összes posztókat **valódi gyári áron** küldi szét és nem számitja hozzá a **magánvevőt** annyira megkárositó ugynevezett **szabocngedményt**.

Ki a szabadban álló **faeszközeit egyszerü** és **biztos** módra **évekig rothadás** és **tapló** ellen megakarja őrizni, használja a több mint 20 év óta jónak tapasztalt

carbolineumat

AVENARIUS szabadalom

és **óvakodjék az értéktelen utánzás** megvételétől.

Prospektus stb. ingyen és bérmentve.

Carbolineumgyár R. AVENARIUS

Wien, III., Hauptstrasse 84.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejü készitmény. Feleslegessé teszi a Copaivát és Cubebát. Felülmulja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbikát. A **Hamamelis Injectióval** egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injectió és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI., Váczi-kör-út 17.**

Kapható eredeti áron **Köszegen:**

Floderer Jenő

gyógyszerész urnál

(Csacsinovits-féle gyógyszertár.)

A Szombathely Városi Takarékpénztár

a városházával átellenben lévő belsikátor 3-ik számu saját házának a földszintjén a közönség kényelmére uj hivatalos helyiségeit megépitette.

Amikor ezt köztudomásra hozzuk, egyuttal a nagyérdemü közönség figyelmét intézetünk üzletkörére fölhivjuk:

ELFOGADUNK:

1. **Takarékbetéteket;** a melyre a *betét napját követő naptól* számitva, minden levonás nélkül, a szokásos féléves tőkésitéssel

tiszta 5%-os kamatot fizetünk.

Más pénzintézetek betétkönyvecskéit átszámoljuk. A benyujtott könyvecske ellenében az intézetünk betétkönyvecskéjét azonnal átadjuk, amelyből a fennálló szabályok figyelemben tartásával, a fél kiveteleket is eszközölhet. A becserélésre átadott könyvecske értékét, a mit azzal az intézettel, ahol a betét előbb volt, elszámoljuk, ugyancsak minden levonás nélkül tiszta

5%-al KAMATOZTATJUK.

Rendszeres tőkegyüjtésre:

2. **Évi betét-osztályt** nyitottunk, *amelynek bárki tagja lehet, az év bizonyos szakában egyforma befizetésekkel kivan egy meghatározott időre, egy bizonyos összeget magának vagy másnak a részére összegyüjteni.*

A befizetés történhetik **minden hónapban,** *vagy* **minden negyedévben, 5-, 10-, 12-, 20** *évi időtartamra.*

Különös előnye, hogy **minden negyedévben tőkésittetik.**

3. **Befizetéseket folyószámlai cheque számlára:** Főképen ajánlatos kereskedők és iparosak részére, akiknek időleges kifizetéseik vannak, (p. o. hetenkint vagy havonta) hogy az időközt kamatokat el ne veszitsek, a napi bevételeik egyrészét cheque számlájukra befizetik és a kötelezettségük napján intézetünk helyettük a fizetéseket esetleg postatakarékpénztár utján is eszközli.

4. **Értékeket megőrzés végett;** ujonnan épitett tüz- és betörésmentes hivatalos helyiségeinkben a megőrzésre átadott értékpapirok szelvényeinek esedékességét, ugyszintén kamatozó magánokiratok járulékait nyilvántartjuk és azokat a betevő fél javára fölveszi, illetve beszedi.

5. **Szelvények beváltását** eszközöljük stb. stb.

Kölcsönt adunk: Váltókra, jelzálogokra, értékpapir-, jó befektetésekre, vertpénz-, arany-, ezüst-, ékszerekre stb. stb.

A közönség különös figyelmébe ajánljuk az intézetünknél már régóta fönnálló

5 és ½%-os hetibefizetéses korona-egyletet,

amely a hasonló intézmények között a legelőnyösebb, mert: a) a befizetés csak 50 fillér.

b) csak két évig tart a befizetési idő.

c) a 104 heten (két év) át 104 koronával történt befizetett könyvecskét minden levonás nélkül tiszta.

5½%-os

gyümölcsöztetéssel, illetve 109 koronával váltjuk magunkhoz.

d) az egy koronás hetibefizetés is, minden utólagos pótfizetés nélkül, bármely napon megkezdhető.

e) tagja tőkéik és kamataikra nézve teljesen szabadon rendelkezhetnek és befizetett pénzeiket csekély idejü fölmondásra, esetleg azonnal is fölvehetik; nem ugy, mint hasonczélu szövetkezeteknél, a hol a kereskedelmi törvény rendelkezése szerint a tagok az esetleges veszteségekért egyetemlegesen felelősek levén, a miért is, a már befizetett pénzük után megjáró részüket ha kiakarnák venni, kevés eset kivételével csakis a kikötött évsorozat (p. o. 5—10 év) után, az összes kintlevőségek behajtását követő leszámolás után kaphatják meg.

Fölvilágositásokkal készséggel szolgálunk.

Szombathely Városi Takarékpénztár.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.